

Motion angående Centrumskolans framtid

Under lång tid har de två centrumskolorna haft stora problem. I grunden har det handlat om minskande elevunderlag men också ett otydligt ledarskap och svagt politiskt stöd vilket i sin tur lett till ännu färre sökande till skolan. Resultatet har blivit en ekonomi i fritt fall, personal som känner sig ifrågasatt och försämrade renommé för skolan som sådan – vilket ytterligare försämrade förutsättningarna.

Vi har av omsorg om skolan – och då i bemärkelsen i första hand elever, men också föräldrar och personal – valt att inte öppet kritisera den hantering som den borgerliga majoriteten haft av skolan utan tvärtom under lång tid försökt konstruktivt bidra med idéer och lösningar. Det har handlat om förslag för en upprustad inre och yttre miljö, tekniklyft samt offensiva satsningar för att bara nämna några exempel. Vi har alltför ofta känt att våra initiativ mötts med ytterligare passivitet vilket förvärrat läget och tvingat fram det då enda möjliga – mer besparingar.

Nu känner vi att vi kommit till ett läge där vi inte längre stillatigande kan se på hur elever i en skola drabbas av en hantering som brister grovt.

Det är elever som förtjänar bra förutsättningar – inte att dras ner av politisk velighet.

Därför lägger vi nu denna motion. För att visa hur vi efter valet 2010 kommer att hantera den fortsatta processen kring Centrumskolan och för att den borgerliga majoriteten ska få en chans att korrigera några av de större misstagen som man hittills gjort.

- De borgerliga partierna i Tyresö har, som vi tidigare påpekat, en allmänt snål inställning till utbildning och kunskap. Gärna bra resultat – bara det inte kostar. Problemet är att den generellt låga ekonomiska ersättningen drabbar elever hårdast där behoven är som störst och där stödet hemifrån är som minst. Det är där lärartid spelar roll.

- De borgerliga partierna i Tyresö har inte, trots det uppenbara behovet, korrigerat resursfördelningen så att den ger bättre förutsättningar att klara snabba skiftningar av elevunderlaget. Det innebär att snabba och stora förändringar i elevunderlaget inte lika snabbt kan mötas i en lag- och avtalsreglerad arbetsmarknad vilket leder till underskott i resultatenheten, vilket sedan måste sparas in.
- De borgerliga partierna har inte genomtänkt jobbat med Centrumskolan och förankrat processen bland föräldrar, personal och politiken. Beslutet att successivt tömma Forellskolan har inte varit föremål för någon som helst offentlig analys och debatt. Beslutet har med stor sannolikhet inte fattats med utgångspunkt i skolans behov. Sannolikt är det intresset av värdefull mark för försäljning till exploatörer som varit det avgörande. Arbetet med förändringsprocessen har öppet kritiserats av de fackliga organisationerna för att inte uppfylla innehållet i samverkansavtalet. Föräldraföreningarna vid skolorna har vad vi förstått inte känt sig överdrivet involverade i processen.
- Moderaterna, som ansvariga för nämnden, har knappast gjort det enklare genom att göra ledarskapet tydligt och långsiktigt. En inhyrd rektor har, till hög kostnad, fått ansvaret för hela förändringsprocessen. Och utan att underkänna hela arbetet kan vi i alla fall konstatera att resultatet inte är oomstritt. Nu kommer en ny rektor som ska ta över och vi, liksom många andra inblandade, ser en uppenbar risk att processen i praktiken kommer återupprepas – det riskerar bli ett förlorat år.
- Den borgerliga majoriteten riskerar att kraftigt försämra förutsättningarna för profilklasserna och då särskilt musikklasserna. Genom de förändringar som nu diskuteras minskas undervisningstiden i musikklasserna samtidigt som framtiden för årskurs 4 och 5 är högst oviss.

Allt detta visar på behovet av en ny politik för Centrumskolan. Vi visar här de åtgärder vi vill se för en Centrumskola som ges förutsättningar att höja ambitionerna för kunskapsarbetet.

Öka elevernas lärartid i de tidigare årskurserna

Vi har i vårt budgetförslag visat hur vi kraftigt vill öka lärartätheten i de tidigare årskurserna. Det påverkar inte på kort sikt Centrumskolans förutsättningar. Dock gör det på längre sikt oerhört mycket. Om de tidigare årskurserna inte lyckas ge tillräckliga förutsättningar för läsande och skrivande riskerar de senare årskurserna att få arbeta kompensatoriskt vilket drabbar kunskapsutvecklingen hos alla elever. Så ser vardagen ut idag. Alltför många av de elever som började på Centrumskolan 2009 hade inte klarat det nationella provet i årskurs 5. Tidiga insatser är med andra ord nödvändiga för att ge bättre förutsättningar även för Centrumskolan.

Ge hjälp till de elever som behöver det – utifrån sina behov

Vår utgångspunkt är att alla elever i Tyresö är lika värda och att ingen ska tillåtas halka efter medan vi tittar på. Skolorna har ett ansvar att ge ett stöd utifrån varje elevs individuella behov. Det innebär att vi på politisk nivå har ett ansvar att ge ekonomiska förutsättningar som kompenserar för de skilda förutsättningar som olika elever har. Den sociodemografiska ersättning som sedan något år ges är bra – men otillräcklig för att kompensera de skilda förutsättningar som finns. Denna bör, i enlighet med vårt budgetförslag, förstärkas.

Men det handlar inte bara om ekonomi – lika mycket handlar om att skolorna måste jobba vidare med pedagogiska insatser som ger alla elever förutsättningar att uppnå målen. Erfarenheter från andra kommuner, dokumenterat exempelvis i SKL's rapport "Konsten att nå resultat – erfarenheter från framgångsrika skolkommuner", visar att höga förväntningar och mål är avgörande för att uppnå höga kunskapsnivåer. Därför bör det tydliggöras att det är oförenligt med vår ambition att elever lämnas efter utan tillräckliga kunskapsnivåer. Ingen ska som princip lämna grundskolan utan att ha kunnat tillgodogöra sig kunskaper motsvarande de nationella målen.

Det tvingar också skolorna att jobba än mer individualiserat, och politikerna att ge dem förutsättningar för att klara det, och med utgångspunkt i att använda sig av pedagogiska metoder och lärostilar som kompenserar för skilda förutsättningar. En sådan självklar metod som borde användas vid varje skola är hjälp med läxläsning där annars det sociala arvet riskerar att fortplantas rakt av.

Utveckla profilklasserna – istället för långsam avveckling

Profilklasserna är en viktig förutsättning för att utveckla kunskaper och talanger som behöver möjlighet till fördjupning. Nyboda skola och Tyresö har en historiskt framgångsrik profilering av musik- och idrottsklasser. Det har inneburit möjligheter för tyresöelever att på hemmaplan och med hög kvalitet utveckla sina förmågor. Såväl enskilda elevers resultat som skolans renommé talar för att utbildningen har varit framgångsrik. Därtill har profileringen inneburit en breddning av Nyboda skolas rekryteringsunderlag och varit positiv för integrationssträvanden. Nu pågår emellertid ett arbete där åtminstone musikklassernas förutsättningar att upprätthålla en konkurrenskraftig och hög nivå på undervisningen riskerar att undergrävas.

Barn- och utbildningsnämnden gav i januari i år uppdrag om en översyn av profilklasserna. Resultatet av denna har ännu inte avrapporterats. Likväl pågår substantiella förändringar som försämrar förutsättningarna för verksamhetens kvalitet, inte minst när det gäller musikklasserna. Såväl minskat antal timmar i profilämnena som villkorande av den tidigare starten (årskurs fyra och fem) kvarstår enligt den information som vi fått.

Vi anser tvärtom att profilklassernas värde för Tyresö, Centrumskolan och eleverna är stort och att kvaliteten måste värnas. I detta ligger att inte senarelägga starten eller att minska antalet profiltimmar.

Vi tror att det finns mycket mer att göra för att ekonomiskt stärka intäktssidan av utbildningen, både genom rekryteringsinsatser i närliggande kommuner och genom externt stöd.

Om det visar sig ändå uppstå ett finansieringsbehov bör detta anslagsfinansieras centralt från kommunen.

Tyresö behöver en språkprofil – Vi föreslår att den placeras på Centrumskolan

Sedan länge har Tyresö profilklasser inom områden som idrott och musik. På senare år har det också tillkommit profilering inom matematik/naturvetenskap (där det också finns särskilda satsningar som vetenskapsakademin) och andra estetiska inriktningar. Det är bra. Det ger möjlighet för barn och ungdomar att utveckla sina talanger.

Det som däremot saknas är en profilering mot språk. Vi anser att det bör införas en sådan i Tyresös skolsystem. Språkets betydelse växer i en globaliserad värld. För att kunna vara en framgångsrik del av den framväxande kunskapsekonomin blir språkkunskaper avgörande. Kontakter rörande affärer, kultur, politik och idrott sker dagligen över gränserna och som ett litet land är vi ytterst beroende av goda språkkunskaper. Även i vardagen på hemmaplan – exempelvis inom den växande tjänstesektorn – blir språkkunskaper alltmer avgörande.

Vi anser att tiden nu är mogen för att på någon skola i Tyresö erbjuda en fördjupande språkprofil och vi föreslår att den förläggs till Centrumskolan. Det uppenbara att skolan är den med bäst kommunikationer till alla kommundelar talar för att profilklasser bör förläggas dit.

Därutöver förstärks de teoretiska ämnena på skolan samtidigt som den tar tillvara både ingående kunskaper från elever i rekryteringsområdet och kan locka fler från andra kommundelar.

En profilering bör rymma både hög lärarkompetens och fler undervisningstimmar och förvaltningen bör få i uppdrag att återkomma med ett konkret förslag efter dialog med berörda parter.

Rustade lokaler

Vi anser i likhet med tidigare att såväl inre som yttre miljöer behöver rustas. Vi beklagar fortfarande att kommunens borgerliga majoritet vägrat göra en riktig analys om vilka lokaler som passar bäst för den framtida centrumskolans behov. Att man inte heller velat fatta ett öppet och tydligt beslut i frågan gör att osäkerheten blir större.

Behovet av en långsiktig, brett förankrad, lösning som snabbt kan realiseras blir uppenbar. Vi kommer fortsatt att följa behovet av en bra studiemiljö och nödvändiga investeringar även om detta inte är det huvudsakliga fokus för denna motion.

Resursfördelning

Som vi pekade på ovan i problemformuleringen är en del av problemet att snabba förändringar i elevunderlaget ger så snabba förändringar på intäktssidan att det är omöjligt att hinna ställa om verksamheten. Det gör i praktiken arbetet omöjligt för många rektorer i kommunen. Vi anser därför att resursfördelningssystemet behöver arbetas om så att förändringar på intäktssidan sker stegvis.

Till dess att ett sådant system är på plats borde den sysselsättningsgaranti vi ville införa i välfärdens kärna och de resurser vi hade reserverade för ändamålet i vårt budgetförslag ha använts för att undvika en minskning av antalet tjänster inom skolan. Det innebär inte att det inte kommer bli så att övertalig personal kan flyttas om till andra enheter. Men det är direkt kontraproduktivt att nu – samtidigt som det finns tydligt behov av att förstärka kvaliteten i skolan – säga upp lärare.

Det ekonomiska läget

Även om vi vidtar dessa justeringar finns det under de kommande åren ett behov av att långsiktigt få ordning på skolans ekonomi. Vi tror att den i allt väsentligt måste handla om att stärka intäktssidan genom ökad attraktivitet och fler elever. Det uppnår man inte genom att drastiskt försämra skolans förutsättningar nu. På kort sikt ser vi därför att vi utöver stöd för läxläsning och socioekonomiskt stöd kan det budgetmedel som vi hade satt av för att värna sysselsättning i välfärdens kärna behöva användas.

På sikt tror vi att ev merkostnader för profilkostnader bör tas på förvaltningsnivå. Dessa insatser ger Centrumskolan möjlighet att återbetala sitt underskott i en takt som inte riskerar innebära att man ännu mer tappat attraktivitet.

En bättre förankring

När de fackliga organisationerna anser att kommunen bryter mot innebörden i samarbetsavtalet så är det en tydlig indikation på hur slutet hela denna process varit. Barn- och utbildningsnämnden har inte fattat några beslut i frågan, föräldraföreningar har känt sig överkörda och berörda lärare har inte kunnat diskutera frågan. Processen måste snabbt göras om – och åsikter från elever, lärare och föräldrar tas på allvar. Vi tror på de förslag vi här har presenterat men är beredd att förändra och revidera utifrån de synpunkter som kommer från de berörda. Så som det borde ha skett redan från början.

Med anledning av ovanstående hemställer vi att kommunfullmäktige beslutar;

Att snarast ge berörd nämnd i uppdrag att inleda en process kring den framtida centrumskolan där fler känner att de kan vara med och påverka arbetet.

Att vidta åtgärder för att uppnå ekonomisk balans i enlighet med motionens förslag

Att de nuvarande profilklasserna ges goda förutsättningar för sin verksamhet i enlighet med vad som föreslås i denna motion.

Att barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att undersöka möjligheterna att införa en språkprofil på Centrumskolan.

Att kommunstyrelsen, i samverkan med Barn- och utbildningsnämnden, ges i uppdrag att arbeta om resursfördelningssystemet så att verksamheter ges bättre förutsättningar att möta snabba förändringar i efterfrågan.

Att elever, i enlighet med motionens förslag, ges stöd utifrån sina behov och att Centrumskolan också får förutsättningar att kunna göra det.

Mathias Tegnér

(s)

Kristjan Vaigur

(s)